

meny.

biróság, mint
szí, hogy az
vénytársaság
és Iszakov
hajást szen-
iránti végre-
különb a
100 kor., a
karekpenztár
kor., 83 kor.
nagykikindai
és 250 kor.,
penztár 600
ék- és előleg-
töke s jár.
s a területén
an fekvő, a
A. I. 1—4.
s 2513. hrsz.
kov Sándort
ely ingatlan
er hó 13-án
sen Iszakov
többet ígérő
an leütett,
karekpenztár
zett késedel-
szélyére 899
2. évi június
kor Karlova
alá fog bo-
n alul is el
hogy az
überlandialis
andó váltság-

znak a kiki-
n, vagy az
ett árfolyam-
vember 1-én
zteri rendelet
snek nyilváni-
zéhez letenni
esen elhelye-
elismervényt

3 egyenlő
ót az árverés
nap, a máso-
D nap alatt,
számítandó
törökbecsei
penztárnál
y kapcsán
áró kincstári

észletbe fog
oi pontjai a
biróság tkvi
előljárárságá-

prilis 28-án,
Szabó,
kir. aljbíró.

omát
ek fejében.
ánljuk
inket

Y 6 — kor.
rsj. 1.50 "
as I
esetén I

K 375—12.9
ik szám.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 111. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	24 kor.
Félévre	— — — —	12 "
Negyedévre	— — — —	6 "
Egy hóra	— — — —	2 "
— Egyes szám ára 8 fill. —		

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, május 16.

Fizetésemelések.

Nagybecskerek, május 16.

(M—d.) Mily biztató cím ez!

Mennyi jogos reményt keltő, mily boldog jövőnek rózsás kilátásait nyújtó százezrek számára! Mennyi sanyaruság véghatára s mekkora horizontja a szolid törekvések és munkaerők érvényesítő kilátásainak!

Ámde, — a közmondás mondja — lassan a testtel!

A testnek egyensúlyban kell állania mindig és mindenkoron. Különb a az, egyensúlyt veszvé, ledől. És ha ez áll a fizikában, mennyivel inkább kell állania a fizikai életnek ezer szálából összebogozott állami életben.

Mert hát mindjárt kitalálhattuk, hogy a polgári és katonai funkcionáriusok fizetésemeléséről van e sorokban szó. Azoknak a javadalmazásoknak az emeléséről, melyek a fejlettebb s egyre szaporodó közéleti igények méretein s keretein jóval alul maradtak már. Hiszen csak vessük össze — egy szerény háztartás számadásait a 70-es és a 90-es évekről. Mekkora különbözetek! Élelmi szerek, tisztességes szórakozások, életszükségletek és társadalmi kényszerek mind-mind hasonlíthatatlanul drágábbak, — csak a fizetés maradt a régi.

Az állam kormánya az egyetlen jó példát utánozván, a mit Ausztria nekünk nyújtott, tiszta jóakarattal s a pénzügyi helyzet korlátai között, segítségére sietett a legkisebb javadalmazású tisztviselői karnak s fokozatosan beillesztette költségvetésébe az alsóbb rangú tisztviselők javadalmazásának emelését. Hála és előismerés illeti érte. Azonban még van egy fenyegető jelenség, a mely e dicséretes kezdeményezés várva várt folytatását veszélyezteti.

És ez a katonai köröknek a katonatiszti özvegyi nyugdíjak s gyermeknevelési

járulékok fölemelését célzó tervekkel való előállása. Eddig kevés szó volt erről, most azonban bizonyos mohósággal ragadják meg e több milliányi költségemeléssel járó terveket, melyekre nézve a közös és az osztrák kormány már előzetesen megegyezett s csak a magyar kormány hozzájárulása van hátra.

Högörgetéggént szaporodnak tehát azok az igények, melyek az állami jövedelmek terhére kielégítést követelnek. Az állami tisztviselők mellé tudvalevőleg sorakoztak az államvasuti tisztviselők. Ámde ha az állami tisztviselők helyzete javíttatni fog, akkor semmi esetre sem lehet mellőzni a még sanyarubb viszonyok közt levő törvényhatósági és községi tisztviselőket, ezek közt, a mintegy 5000 köjegyzőt.

Mellőzhetetlenül vele jár e fizetésemelésekkel a nyugdíjszükséglet tetemes emelkedése, a mit még fokozna az, ha a teljes nyugdíjigény beálltát 40 évről 30 évre szállítanák alá. Jellemző, hogy a katonatisztek teljes nyugdíjképeségének határ-idejét a fentebb említett tervezet szintén 30 évre kívánja szállítani. E leszállítás kapcsolatban a nyugdíj fölemelésével, a kiadások rohamos emelkedését vonná maga után.

Valóban nem lesz könnyű dolog e tömeges követelésekkel szemben az államháztartás egyensúlyát fentartani. Az ország közgazdasági állapota rég nem volt oly elszomorító, mint jelenleg. A mezőgazdaságot a gyöngye termés mellett az alacsony árak sújtják. Az ipar helyzete pedig egyenesen válságos. Legelső rendű gyári vállalatunk ezerszámra bocsátják el a munkásokat, mert nem tudnak nekik munkát adni. A nyomor a nép széles rétegeiben aggasztó s csak elkomorodva gondolhatunk a közlő időre. Az állam bevételei nem emelkedhetnek, adóemelésre pedig ily viszonyok közt gondolni sem lehet.

Tehát a jelszó, az államháztartás egyensulya szempontjából:
— Lassan a testtel!

A konverzió eredménye. A magyar konverzió eredménye, mint illetékes forrásból jelentik, a következő: A kicserélésre bejelentett 4 és fél százalékos címletek alapján 4 százalékos korona-járadék-kötvényekben a következő összegek foglalkoztatni: Magyarországon névértékű 318,310.000 korona, Ausztriában névértékű 245,440.000 korona, Németországban névértékű 298,120.000 korona, Franciaországban névértékű 60,980.000 korona, Belgiumban névértékű 4,210.000 kor., Hollandiában névértékű 60,490.000 kor., tehát összesen névértékű 987,550.000 korona, vagyis a konvertálandó kötvények összes értékének kerek összegben 92 százaléka. Ezt a főösszeget még azok a bejelentések fogják növelni, melyek szolgálati óvadékból származnak, melyekre nézve az illetékes hatóságok kívánságára a konverzió keresztülvitelének határidejét néhány nappal meghosszabbították. Valamennyi 4 és fél százalékos kölesön hivatalos fölmondása legközelebb fog megtörténni.

A Béga-csatorna rendezése.

— Törvényjavaslat —

Az állami tulajdont képező Béga-csatorna jelen állapotában nagyobb víztömegek levezetésére nem képes, úgy hogy árvizek bekövetkezése esetén nem csak a Béga-csatorna vidékét, hanem a Temes jobb partján fekvő temesi ártereket is előtéssel veszélyezteti, miért is a Temes-Bégavölgy ármentesítése a Béga-csatornának ár-
védelmi szempontból való rendezése nélkül befejezhetnek nem tekinthető.

Azért nyújtotta be tegnap, mint már távirataink között jelentettük, D arányi Ignác földmívelésügyi miniszter a képviselőháznak a Béga-csatornának a temes-bégavölgyi vízszabályozó társulat ármentesítése érdekében is szükséges rendezéséről szóló törvényjavaslatot, beható indokolás

A „TORONTÁL“ tárcája.

Cserkészés.

A farkasnak farkas a kölyke, a keselyű is csak keselyűket költ a fészkeben, az öreg erdész is úgy gondoskodott, hogyha ő teljes életében az erdőkön bolyongott, akkor a fiának, a tejeles képű Róbertnek is erdésznek kell lenni.

Csak hogy Róbert ur nagyon jámbor és szelid gyermek volt; szerette a könyveket és nem igen rajongott a szabad természetért. A vadászat sem igen lelkesítette, dugóhuzós bicikája sem volt, mint a többi erdésznek, a leányoktól; meg úgy félt, mint a kopókölyök a farkasoktól; de azért a selmeci akadémiáról jó bizonyítványt hozott haza.

Az öreg erdész boldogan mosolygott, mikor a fiának a keze közt volt a diploma; el is hátraozta, hogy maga dresszirozza be, hogy tudjon bátran, biztosan járni az élet utain.

Hanem az öreg nagy szomorúság érte; Róbert ur kijelentette, hogy ő ugyan teljesítette az édes anyja kívánságát, elvégezte az akadémiát, megszerezte a diplomát, de neki minden vágya, minden kívánsága csak az, hogy pap legyen.

Az öreg ur először a vadászkéséhez kapott, azután az asztalra csapott. Pap akarsz lenni? Ott akarod leélni az életedet, egy szűk, homályos cellában, ahelyett, hogy szikláról sziklára hágva üldöznéd a sebzett zergét, vagy nyom követnéd a vérző szarvast, mint az apád? Hát kellemebb illata van a tömjének, mint a boróka-fenyőnek vagy a havasi gypnek? Hát vér van tebened, vagy savó?

Róbert ur nem felelt, csak lesütötte hosszú, fátlyo: szempilláit.

De az öreg tovább folytatta:

— Egyetlen fiam vagy, félárva is vagy; szegény megboldogult anyád is könyezne, ha ezt a beszédet hallaná.

Hét nekem se fiam, se unokám ne legyen . . .

Róbert ur szemérmesen elpirult és a kabátjáról leszakított egy gombot.

Ettől az időtől kezdve nem beszéltek semmiről; az öreg erdész vállára vette a puskáját és mindennap kijárt a rengetegbe; Róbert pedig otthon maradt és könyvei közé temetkezett.

Május vége felé a közeli falukban valami mulatságot rendezett a környékbeli fiatalság; az öreg erdész is elment, sőt elvitte a fiát is, hogy lásson embereket.

Nagy céco kerekedett; a sok szép asszony, s sok szép leány jó kedvre hangolta még az öregeket is, hajnal felé a vén erdész is tánera kerekedett, csak Róbert ült szótlanul sápadtan, mogorván.

Mikor hazalefé indultak, elkezdte korholni a gyámoltalan legényt az apja, elnevezte kapucinusnak, élhetetlennek, gyáva nyulnak, aki még az asszonyi szoknya suhogásától is megijed.

Róbert ur nem védekezett, pedig ettől az időtől kezdve nagy változáson ment át a szíve, a lelke.

Még alig pitymallott, még a harmat sem szállt fel, ő már puskát vett a vállára és az erdőben bolyongott egész nap.

Az öregnek elébb nem tűnt fel a dolog, de azután így gondolkodott: a fiu vérszagot, szimatot vett és valószínűleg ráfog kapni az én mesterségemre.

Hiába, apja fia.

A nyár is elmúlt, az ősznek is vége lett; sőt már az első hó is leesett.

Ködös decemberi hajnalon ismét az erdőbe ment Róbert ur.

Az öregnek feltűnt a dolog! Vajjon mibe sántikál az a fiu? A hazahozott zsákmány nem áll arányában a sok kőszálással. Nossza az öreg se volt rest, ő is neki indult a meredeknek és nyomon követte a „kapucinus”.

Szeges talpu cipőjének a nyomát könnyen felismerte a frissen esett havon.

Ment utána vadesapáson, vizomláson fel a bércre, le a völgybe.

Egy nagy, korhadtt bikkfa mellett egyszerre csak megállt; itt már a nagy szegestalu bakancsnyom mellett egy másik parányi lábna a nyomát is észrevette a hóba.

Ahá! A kapucinus valami kis őzzel találkozott.

Kíváncsian cserkészett tovább. A lányomok vezették az erdőbe mélyen, befelé a sürrübe, egy nagy mohos sziklához, melyen megpihent a szeges bakkancs és a parányi cipő tulajdonosa is.

Hm, hm! Dörmögte, mormogta az öreg erdész, ezek jó buvóhelyre találtak!

A nyomok itt kétfelé váltak, a szeges talpu haladt fel az ösvényen, a parányi lábnyom pedig a falu felé vezető utra tért. Az elsőt tudta hogy kié, a másodikra volt kíváncsi csupán; azt cserkészte tehát tovább.

A szomszéd falu jegyzőjének a háza előtt szakadtak meg a nyomok és az utcaajtóban talált is valamit az öreg erdész, egy leszakadt kis cipősarkot.

Lehajlott érte és a vadásztarisznyába téve belépett a nótárius házába.

A jegyző ur nem volt otthon; a városba ment valami hivatalos dologban. Így télviz idején, hol a tinta szárad ki, hol a papiros fogy el.

és a rendezési tervezet alapos ismertetése kapcsán.

A törvényjavaslat lényegét az alábbiakban ismertetjük:

Felhatalmaztatik a földmivvelésügyi miniszter, hogy a Béga-csatornának a temes-bégavölgyi vízszabályozó társulat ármentesítése érdekében is szükséges rendezését. árvezeinek a Temes-folyóba való átvezetésével, a bemutatott tervek szerint 9.600.000 kor. összeg keretén belül, 1903. évtől számítandó 10 év alatt végrehajtsa. A rendezési munkáknak a felügyeleti költségekkel együtt 9.600.000 koronára előirányzott költségösszegéből 4.700.000 korona a temes-bégavölgyi vízszabályozó-társulat, 4.900.000 korona pedig az államkincstár által viselendő. A temes-bégavölgyi vízszabályozó társulatot terhelő 4.700.000 korona összegnek a társulat pénzkészletei által nem fedezett és legfeljebb 3.000.000 koronát tevő része ideiglenes fedezése végett felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a társulatnak 1912. év végéig a munka előhaladásához mért részletekben legfeljebb 3.000.000 koronát kamatmentesen előlegezzon. A társulat köteles az ekképp nyert állami előlegeket legkésőbb 1913. évi január hó 1-ig az államkincstárnak visszafizetni. Ha a társulat e visszafizetés végett kölcsönt vesz fel, erre a földmivvelésügyi és pénzügyi miniszterek előzetes engedélye szükséges. Ha a temes-bégavölgyi vízszabályozó társulat az előző pont értelmében nyert állami előlegeket legkésőbb 1913. január 1-ig bármi okból az államkincstárnak vissza nem fizetné, azok után a most jelzett időponttól kezdve, tényleges visszafizetésük időpontjáig évi négy százalékos kamatok terítendőek meg a társulat által — az előlegekkel együttesen — az államkincstárnak.

Az államkincstár által viselendő 4.900.000 korona költségnek 1903. és 1904. évi részlete egyenként 200.000 koronát meg nem haladhat, 1905. évtől 1912. évig pedig a fennmaradó 4.500.000 korona a munka előhaladásához képest lehetőleg egyenlő évi részletekben lesz igénybe veendő.

H I R E K.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/26-tól 1/28-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálló mellett.

Május 20. Torontálvármegye hitelesítő közgyűlése.
 24. Műkedvelői előadás a Szabad lyceum javára.
 25. Tavaszhi himnizálás a városházán.
 26. „Polgári Dalárda” rendkívüli közgyűlése délután fél 3 órakor a Rózsa-szállóban.
 31. A torontálvárm. közművelődési egyesület közgyűlése.
 Junius 6. Gróf Bethlen Miklós főispán beiktatása.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanies Lajos alispán ma hivatalos ügyben Budapestre utazott.

A szobában egyedül ült Juliska, a jegyző egyetlen leánya. Valami pipatült fodoritgatott hófehér ujjai között és midőn belépett az öreg erdész, olyan fehér lett, mint az iszalag bojhos virága.

— Ejnye kedves hugom, talán megijedt tőlem?

Szegény, ártatlan kis leány hebegett, dadogott valamit, aztán váltig erősítette, hogy bizony ő nem ijedt meg, de hát nem tudta mire vélni, hogy miért jött a bácsi ilyen szokatlan időben?

— Hát látogatóba!

— Nincs itthon az édes apám.

— Nem is hozzá jöttem én kedves hugom hanem magához.

Erre a szóra a fehér iszalavirágból piros rózsa lett.

— Hozzám?

— Igen kedves hugom, magához.

— És ha szabad tudni, miért jött én hozzám a bácsi?

— Hát azért, mert ott messze, a „Karvaly-völgy”-ben, a nagy mohos szikla tövében, ezt ici-pici kis cipősarkot találtam és azt akartam megkérdezni, hogy nem-e kedves Juliska hugom vesztette el?

Mire az öreg erdész, a vadásztarisznyából előkereste azt a kis cipősarkot, már akkor Juliska a fehér kötényébe temette az arcát. Az öreg erdész pedig megsimogatta szép, szőke haját és így szólt: e jövök ám én a fiammal együtt, ennek a cipősaroknak a párjáért is.

Azzal felvette a puskáját és nevetve, jókedvűen eltávozott.

Mire hazaért, akkorra már Róbert ur ott meledgett a nagy kandalló előtt.

— Lóttél valamit? Kérdező tőle az öreg.

— Nem én, hát édes apám lótt?

— **Nepomuki szent János.** A templom védőszentjének ünnepe alkalmából, ma délelőtt a róm. kath. plébánia templomban nagy mise volt, melyet Szabó Ferenc apát szolgáltatót fényes segédlettel. A mise előtt Schipper János segédlelkész mondott egyházi beszédet. Az istentisztelet fényét nagyban emelte a polg. leányiskola növendékeinek szívhez szóló éneke, melyet Wagner N. hitoktató vezetett szakavatott kézzel.

— **Igazságügyi kinevezések.** Ő felsége a király, dr. Biró László módosi járásbírói jegyzőt a szerdahelyi járásbíróhoz albiróvá nevezte ki. — A szegedi kir. ítélőtábla elnöke Franz József nagybecskereki lakost, a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Küldöttség a vármegyházán.** Melence község képviselőtestületének több tagja járt ma dr. Vincze Erő főjegyző, helyettes alispánnál azon kérelemmel, hogy a vármegye alispánja engedje meg annak a szabályrendeletnek végrehajtását, amelyet a legutóbbi időben alkottak. A község ugyanis elhatározta, hogy azoknak a melencei földbirtokosoknak, akik nem laknak ott, nem engedi meg az állatok legeltetését a községi legelőn. Most, mikor ennek végrehajtására kerül a sor, a hatóság kényszeríti őket, hogy evvel ellentétben az ott nem lakók állatait is beereszszék a legelőre. Dr. Vincze Erő főjegyző szívesen válaszban hangsúlyozta, hogy bármennyire kívánna is a kérelemnek megfelelni, azt nem teheti, minthogy a vármegye törvényhatósága az erre vonatkozó községi határozatot feloldotta és amennyiben ezen feloldó határozattal nem voltak megelégedve, annakidején kellett volna az ellen felebbezéssel élni. Amennyiben azonban tény az, amit a küldöttség szóonoka hangsúlyozott, hogy a községben ezen törvényhatósági határozat nem lett kellő módon közhírré téve, úgy kísérték meg most e címen utólagosan panaszszal élni, amely panasz azután mindenesetre törvényszerű elbánásban fog részesülni.

— **A német negyed ovodája.** A német negyedbeli ovoda építési munkálataira az árlejtést május 28-ikára írták ki.

— **A gimnáziumi ifjuság tanulmányútja.** A nagybecskereki közs. főgimnázium ifjusága holnap tanulmányútra indul Burget József és Freesz Endre tanárok vezetésével. Az ifjuság a Magas-Tátrát, a csorbai tavat és a dobsinai jégbarlangot keresi fel. Utjukat Temesváron, Aradon, Szolnokon, Hatvanon, Miskolcon és Kassán át veszik a regényes Csorba-tóhoz s onnan mennek az európai hírű dobsinai jégbarlang megismerésére. Bejárják a Magas-Tátra páratlanul

— Én se lóttam, csak fogtam egy rókát, törbe került a ravasz!

Róbert nem érdeklődött tovább, csak merően elgondolkodva, tágra nyitott szemmel nézte a zsarántnokot. Az ő lelke, az ő gondolata másutt járt.

Az öreg is leült mellé; azután pipára gyújtott és egy darabig némán, szótlánul ergette a bodor füstököt.

Kis idő múlva így szólt: te Róbert, én magam is belátom, hogy te nem való vagy erre e pályára; te belőled sohase lesz erdész.

— Dehogynem lesz édes apám.

— Nem lesz fiam; nem is erőltetek tovább; legyen a te akaratod szerint; én nem bánom, ha bemegyünk Egerbe, legyél pap.

Róbert ur felugrott, mintha a kigyó marta volna meg és szabadkozni kezdett, hogy ő már letett arról a szándékáról; neki kedve van az erdészethez; szereti a lombos, árnyas rengetegeket és a csergedező patakokat, az erdők bujkáló, illanó lakóit, a toportyán férgeket, a fejedelmi szarvast, a szelid őzeket.

— Azt tudom, — vágott közbe az öreg, — de azért pap leszel, most én akarom, most én követelem.

Róbert ur megdöbbenve állt a szoba közepén a szemei égték, mintha a kandalló parázsától fogtak volna tüzet, azután kirántotta a tőrét és így kiáltott fel: én meg azt mondom édes apám, hogy pap nem leszek soha, inkább . . .

— Ha, ha, ha! — kacagott az öreg — megfogtalak ravasz róka.

Róbert ur ámulva bámulva nézett az édes apjára, az pedig oda lépett hozzá és így szólt: no hát akkor, ha pap nem akarsz lenni, vasárnap érte megünk a Juliska cipőjének a másik sarkáért: mert az egyik már itt is van, nesze!

Lovassy Andor.

szép panorámát nyújtó vidékeit s öt nap múlva, május 22-én Dobsinán, Bánréven, Miskolcon, Hatvanon, Szolnokon, Aradon és Temesváron át visszatérnek Nagybecskerekre.

— **A város kövezése.** Jakoby Gábor városi mérnök elkészítette jelentését a kövezési munkálatok árlejtése ügyében s azt most beterjesztette a polgármesterhez. A jelentés szerint ajánlatot tettek Kreselics Márk 21849 korona 64 fillér, Reitter Mór 20907 korona 79 fillér és Sztánity Máttyás 20675 korona 48 fillér költséggel. A városi mérnök az ajánlatok közül Sztánity Máttyásét javasolja elfogadásra. A régi kövek helyett a mérnök a lukareci köveket ajánlja a kövezésre.

— **Mulatságok.** Vasárnap, május hó 18-án a Klauber M. R.-féle vendéglőben (a vasút mellett) táncvigalom lesz. A tiszta jóvedelmet az ozorai templomi korusra fordítják. A táncmulatságot délután hangverseny előzi meg. Belépődíj személyenként 80 fill. A mulatság kezdete este 8 órakor. Felülvezetéseket közönnettel fogadnak és nyilvánosan nyugtazzák. — A béga-szentgyörgyi Parkegylet május hó 19-én (pünkösd hétfőjén) a Társaskör helyiségeiben a községi park megnyitása alkalmából zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díj: személyjegy 1 kor., családjegy 3 kor. Kezdete este 8 órakor.

— **245 esztendő.** Galambösz pár vonul városunk anyakönyvvezetője elé, tisztos koru kísérettel. Ünnepi öltözetben vannak valamennyien, szándékuk tehát komoly és tisztességes. A völgyény mosolygó arccal mondja be a nevét: Graszl Mihály s derekát kiegyenesítve diktálja, hogy — 68 éves. A menyasszonya özv. Jozst Jánosné szül. Krumenacker Teréz sem szégyenkezik, sőt özvegyeségre való tekintettel bizonyos fölény nyel mozog az anyakönyves előtt és jelenti, hogy ő sokkal fiatalabb a völgyényénél, mert csak — hatvanéves. Az anyakönyvvezető azután a tanuhoz fordul s megilletődve írja be, hogy az egyik 63, a másik ötvennégy éves. Önkéntelenül kinéz az ablakon, keresi a telet, a zuzmarát és kint mosolyog a kék ég és táncolnak a napsugarak. Eppen olyan tavasz van, mint benn a deres szivekben. Táncolnak előtte a papiroson a tisztos numerusok: 68, 63, 60, 54, a melyek összesen 245 esztendőt képviselnek együtt. Legalább tizenkét ifju pár kerülne ki belőlük s most összehalmozódhat négy emberre. Nem sokáig tűnődhetett azonban az állam papja, mert az ifju szívü aggyastyanok sürgetik az esküvőt:

— Muas'ma noch tanzen á!

Hamar szentesíti hát államilag a frigyüket, mire azután vidám totyogással vonul ki a társaság a tavaszi verőfényben, ahol a galambösz fűrtökön pajzánkodva fickándoznak a napsugarak abbéli örömlükben, hogy a szivekben nincsen tél.

— **A váltókölcsönök és a pótdadó.** A pénzügyminiszter a váltókkal fedezett kölcsönökre kamatainak az általános jövedelmi pótdadóból való levonása tárgyában körrendeletet intézett a kir. pénzügyigazgatóságokhoz, melynek főbb intézkedései a következők: A törvény idevágó paragrafusa szerint a fekvő birtokok után kiszámított ált. jövedelmi pótdadóból levonandó az illető tulajdonost bekebelezés által is terhelő kölcsön után a megelőző év végéig le nem rovtott tőkemarádek egy évi kamatának 10 százaléka, amennyiben kamatok is be vannak kebelezve. Minthogy a törvény rendelkezése szerint nincs kikötve, hogy a kölcsönügyletről rendes adóslévlé állíttassék ki, kétségtelen, hogy a törvény ez intézkedése a váltókkal fedezett kölcsönökre is vonatkozik. Ennélfogva a miniszter meghagyja a pénzügyigazgatóságnak, hogy az említett kedvezményt azok részére is engedélyezze, kik az ingatlan birtokukat telekkönyvi biztosítás által terhelő váltókölcsönök utáni kamatokat vallják be, ha azt hiteles okmányokkal igazolják. Egyuttal kivételesen megengedi a miniszter, hogy az 1902. évre kivetett jöv. pótdadónál is figyelembe vehetők a váltókölcsönök kamatai, amennyiben az ingatlan tulajdonosa ezeket f. évi július hó végéig bevallja. Végül meghagyja az igazgatóságoknak, hogy szükséghez képest a pénzügyintézetek üzleti könyveinek megtekintése útján győződjék meg arról, hogy a szóban levő kamatösszegek a társulatok adóköteles üzleti jövedelméhez hozzászámíttatnak-e.

— **Az 50 koronás bankjegyek.** Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának tegnapi ülésén Pranger József dr., udvari tanácsos, vezértitkár-jelentésének meghallgatása után a bankvezetőség javaslata értelmében elhatározta, hogy az 50 koronás új bankjegyek kiadását a két főintézetnél és valamennyi fiókintézetnél e hó 26-án kezdik meg. Az új bankjegyek leírását, valamint az e bankjegyek-kategóriába tartozó használhatatlan és megrongált bankjegyek beváltására vonatkozó szabályzatot már a következő napokban hivatalosan nyilvánosságra hozzák.

Irodalom és művészet.

* Szerb színház. Tegnap harmadszor élvezték szerbajku polgártársaink a szerb nemzeti színház összevágó, kerekded, jó előadását. „Ugy kellett lenni“ volt a tegnapi darab címe s bár a szinlap eredeti darabnak jelzi, a „Becstelének“ hatása nagyon meglátszik rajta. A férj, hogy nejét dédelgesse, sikkasz és hogy a férj a sikkasztott összeget pótolhassa, hűtlenségbe kergeti feleséget, ki bevallja bűnét és öngyilkossá lesz. A házasságra szerelem nélkül kényszerített, később a férj bűnét nélkülnél, védő és saját becsülete árán megmentő nő szerepét Markovitsné a szintársulat starja, a közönség kedvence adta a nála megszokott természetességgel, ügyességgel, és kitünő alakítással. Jók voltak még: Szpasits, Vasziljevits és Vilo- vácz, Dimicsné és Dobrinoviczné s a színházat majdnem egészen megtöltő közönség velök szemben nem is fukarkodott az elismerés jeleivel. A magyar közönség példát vehetne szerbajku polgártársainktól a művészet támogatásában.

* Művészek körútja. Három fiatal festőművész: Nádor Jenő, Nádor Sándor és Armand József most körutat tesznek a Délvidéken, részben hogy tanulmányaikat gyarapítsák, részben pedig hogy művészetükkel annyi pénzt keressenek, hogy kimehessenek külföldre tanulmányaik folytatására. Körútjukban már több helyen fölkarolták törekvésüket, így Baján az ottani takarékpénztár festetett velük, továbbá ifj. Széchényi Imre grófnak és a 44-ik gyalogezrednek a fővárosban, Kuun Géza grófnak Déván is festettek több képet, a melyekkel szép tetszést arattak. A három fiatal művész most városunkba érkezett s míg itt lesznek, fölajánlják művészetüket akár portait, akár más zsánerű képek festésére. A magunk részéről szívesen ajánljuk az ifjú művészeket Nagybecskerek műszerető közönségének figyelmébe, hogy esetleges megrendeléseikkel támogassák őket művészi előhaladásukban. A három festőművész a Melencei- tea 24. sz. a. lakik. Képeikből mutatónak többet kiállítottak Mangold Lipót könyvkereskedésében.

* A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű-zenemű folyóirat most megjelent 10-dik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. Korányi József „Szomorúan hallgatom a bus tilinkó hangját“. II. „Jaj Istenem, de jó is a leánynak.“ Magyar dalokat. III. Szerdahelyi-Huber „A csikós tanyán. — Auf der Haide“ Jellemkép. IV. Radics Béla „De fain“ csárdást. A havonta kétszer és mindenkori ily változatos és aktuális zeneujjdonságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőinknek különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre 66 zeneoldalra 3 korona. Előfizethetni a most folyó II. évfolyamra valamint az előző évfolyamra is a „Zenélő Magyarország“ zeneműkereskedésében Budapesten, VIII., József-körút 22/24., honnan mutatványfüzetet 60 fillér beküldése ellenében bérletre küldenek.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 16-án. — Távirati tudósítás. —

Budapest, május 16.

A képviselőház mai ülésén, melyen Apponyi Albert gróf elnökölt, harmadszori felolvasásban elfogadták a költségvetési törvényt.

Azután váratlan vihar keletkezett.

Rátkay László meginterpellálja Széll Kálmánt. Tegnap ugyanis Kubikkal be akart menni a delegáció hadügyi albizottságának ülésébe, hogy meggyőződjék arról, csakugyan németül beszélnek-e ott? Szapary elnök azonban nem engedte be őket, azzal az indoklással, hogy az ülés nem nyilvános. Ez megsértése a mentelmi jognak és a nyilvánosságnak. Orvos- lást kér.

Barta Ödön hasonló szellemben interpellálja Széll Kálmánt.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszol az interpellációkra s konstatálja, hogy a történelem speciális alakulásai tették szükségessé a delegációt nálunk. Másutt nem

voltak ilyen viszonyok. Tagadja, hogy a magyar delegációban németül tárgyal- nának. Tegnap egy képviselő tett német kérdést.

Közbeiktatás balról: Ugy-e mégis. Széll Kálmán: De ez csak egy eset. Pichler Győző: Mutassa meg Széll Kálmán, hogy nagyobb ur mint Szapary.

Széll Kálmán: Mint Széll Kálmán nem vagyok nagyobb ur, de mint miniszterelnök igen. Respektálni kell a mások jogait. A delegáció olyan bizottság, melyben más nem vehet részt, mint delegátus (nagy zaj balról). Ajánlja, hogy a függetlenségi párt vigye indítvány alakjában álláspontját a delegáció elé. Elismeri ugyan, hogy a plenáris ülésen részt vehetnek a képviselők, de az albizottság ülései bizalmas jellegűek, melyen fontos titkokról is szó esik.

Fölkiáltás balról: Nem vagyunk árulók.

Széll Kálmán: Ezt nem is állította, vannak azonban bizonyos dolgok, a melyeket ilyen körülmények közt nem lehet megőrizni. Kéri, vegyék választ tudomásul.

Bakonyi a házszabályokhoz akar szólni, Apponyi elnök azonban nem engedi meg. (Nagy zaj.)

Rátkay László: Miután érdemleges választ nem kapott, bejelenti az esetet az elnöknek, mint a mentelmi jog megsértését. Rátkay nem veszi tudomásul a miniszterelnök választát.

Barta Ödön szintén nem veszi tudomásul. Széll Kálmán ismételtén ajánlja, hogy választ vegyék tudomásul.

Rakovszky István személyes kérdésben szól, utána Kubik Béla Rátkayhoz hasonlóan bejelenti mentelmi jogának megsértését. Nem veszi tudomásul a választ.

A függetlenségi párt névszerinti szavazást kér és külön beadványban a névszerinti szavazás holnapra halasztását.

Apponyi elnök a szavazást kitüzi holnapra s ezzel az ülés véget ért.

A király a Vérmezőn.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vérmezőn ma délelőtt katonai diszszemle volt. A király kilenc órákor érkezett a vérmezőre Ferdinánd és Ottó főhercegek kíséretében. A király elvonultatta maga előtt a csapatokat s elismerését fejezte ki a csapatok magatartása fölött.

A függetlenségi párt a delegációban.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése után a függetlenségi párt testületileg átvonult a főrendiházba, ahol a delegáció hadügyi albizottsága ülésezett. A függetlenségi képviselők szó nélkül helyet foglaltak s hallgatták Münnich előadását. Megjelenésükre Szapary elnök hamar szavazás alá bocsátotta a tételt és az ülést be- zárta. Mikor a képviselők kivonultak, a muzeum-kertben találkoztak Széll Kálmánal gr. Apponyi Alberttel és Fejérváryval. Most valóságos utcai parlament keletkezett itt, Széll Kálmán érvelt a maga igazsága mellett. Az utcai parlamentre nagy közönség gyűlt össze, mire Széll ajánlotta magát és a közönség éljenzése között távozott.

Összedölt iskola.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Barcelonából tavoratozzák, hogy Lavedben az iskolaépület előadás közben összedölt s az iskolásgyermekeket a tanítókkal együtt maga alá temette. Sok gyermek meghalt és még többen megsebesültek.

Zavargás a kenyér miatt.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból tavoratozzák, hogy Philippopolban a kenyér drágasága miatt zavargás ütött ki. Számos házat és péküzletet kifosztottak s csak nagy nehezen lehetett helyre állítani a rendet.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. május 16.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Table with columns for B u z a (Tiszavidéki, Pestvidéki, Bácsági, Bácskai) and R o z s (elsőrendű, másodrendű), Á r p a (takarmány, égetni való, sörfőzésre való), Z a b (hátsági, másnemű) with prices in kilograms and kor-tól/kor-ig.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A kereslet és kínálat ma igen gyenge. Az árak 5 fillérrel hanyatlottak. Kötések: Buzára 10.000 mm., tengerire 9000 mm. crejéig. Déli zárlat:

Table with columns for B u z a (májusra, októberre), R o z s (októberre), T e n g e r i (májusra, júliusra), Z a b (októberre), R e p c e with price ranges.

Piaci árak

Hivatalosan feljegyzettetek a Nagybecskereken, 1902. évi május hó 16-án megtartott heti vásár alkalmával:

Table with columns for B u z a (50 kilogramm), k é t s z e r e s, r o z s, á r p a, z a b, k u k o r i c a (u j), r e p c e, s z é n a I., s z é n a II., s z a l m a I., s z a l m a II., b u r g o n y a (u j) 50, m a r h a h u s I., m a r h a h u s II., b o r j u h u s, d i s z n ó h u s, j u h h u s, z s i r with prices in korona.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Table listing arrival times for Zombolyáról, Mósosról, Pancsováról, Temesvárról, Verseczről, Alibunárról, Zombolyáról (keskenyvágányu vonalon), Budapest-Szegedről, Budapest-Nagykikindáról.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Table listing departure times for Zombolyára, Pancsovára, Temesvárra, Verseczre, Alibunárra, Mósosra, Zombolyára (keskenyvágányu vonal), Szeged-Budapestre, Karlova-Nagykikindára.

52585/Cl. sz. 902.

Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

(Mázsálási díj életbeléptetése a nagyvárad—belényes—vaskóhi h. é. vasuton szállítandó mész- és tüzfaküldemények után.)

A nagyvárad—belényes—vaskóhi h. é. vasuton Nagyváradra és Várad—Velenczére (helyben és átmenetileg) továbbítandó égetett mész- és tüzifa küldeményeknek a II. kivételes díjszabás alapján való szállítása azoknak hivatalos megmázsáltatásához köttetik s így a nevezett küldeményeknél ezen h. é. vasuton a II. kivételes díjszabásnak igénybevétele mellett ezen műveletért folyó évi június hó 15-től kezdve a rendes díjszabásszerű mázsálási illeték fizetendő.

Budapest, 1902. április hó 27.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

451/7719. ki. sz. 1902.

425-2.1

Arlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek rend. tan. város tanácsának folyó hó 6-án 451/7719. ki. 1902. szám alatt kelt határozata folytán ezennel közhírré tétetik, hogy városunkban a Német városrészben és az oppovai városrészben építendő **ovoda-épületek** felépítésének biztosítása céljából folyó 1902. évi május hó 28-án délelőtt 10 órakor a városház-épület I-ső jegyzői irodában zárt ajántati versenytárgyalás fog tartatni.

A Német városrészben felépítendő ovoda és melléképületeinek költségei 12.263 korona 25 fillér, az Oppova városrészben felépítendő ovoda és melléképületeinek költségei pedig 12.837 korona 79 fillér összeggel irányoztattak elő.

Felhívotnak tehát vállalkozni óhajtók, hogy az ide vonatkozó zárt ajánlataikat külön a Német városrészben és külön az Oppova városrészben építendő ovodákra nézve a költségvetési összeg 5%-val felérő bántpénzzel ellátva a fent kitűzött helyen és időben annyival is inkább nyujtsák be, mert később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A tervek, költségvetések és feltételek a városi I-ső jegyzői irodában a délelőtti hivatalos órák alatt naponta betekintheők.

Nagybecskereken, 1902. évi május hó 15-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Két szoba, konyha és a szükséges melléképületekből álló

lakás azonnal kiadó.

Zapolya-utca 1-ső szám alatt.

(314-x.22)

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)

Kurländer Imréné

tűzifarakatár

Korona-utca 585. sz.

(387-x.10)

Az écskai uradalom részéről f. hó 19-én (pünkösdi hétfőjén) reggel 9 órától kezdve Écskán a kastély istállóánál nagyobb mennyiségű kisorolt és számfelletti herélt és kanca igáslovak szabad kézből árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Mire venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

407-3.3

KELEMEN PÉTER

cipőárú-raktár és bőrkereskedés

Nagybecskerek, (Hunyady-utca, a városház épületben).

Nagy raktár mindennemű kész férfi, női és gyermek-cipőkben szép és jó kivitelben.

Különösen felhívom a t. közönség figyelmét saját különleges készítményeimre.

Kenőcsök és fénymázakból a legkitűnőbb gyártmányok, valamint cipészek, szijgyártók és csizmadiaik részére az összes kellékek állandóan raktáron.

Mindenféle alak u papucsok.

Olcso árak!

262-10.9

13830/II. sz.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Arad.**Pályázati hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános tárgyalást hirdet a nagyváradi-szegedi vonalon Algyő állomás közelében az 1664/1676. számú szelvények között épülő Tiszahidnél átfektetendő pályatöltés és ott létesítendő terelő vágányok előállításához és közutak korrekciójához szükséges mintegy 46.000 m³ földfeltöltési munkára, nemkülönben az ártérbe nyuló régi vasúti töltésnek eltávolítására teljesítendő mintegy 24000 m³ föld leásási munka végrehajtására.

A tervek a szerződési és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában és Hódmező-Vásárhelyen az osztálymérnökségnél a hivatalos órákban betekintheők, illetve 3 koronáért megszerezhetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi május 31. éj déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat az algyői hídnál létesítendő földmunkákról.”

Csak az összes munkára tett ajánlatok fognak figyelembe vételni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb f. évi május hó 30-án déli 12 óráig 2000, azaz kettő ezer korona bántpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Takarékpénztári könyvek letét gyanánt el nem fogadtatnak.

A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

A készpénzben letett bántpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi május hó 12-én.

3.3

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

62865. C. II.

Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMEYNY.

Délmet-oztrák-magyar vasúti kötelek.

A fenti kötelekforgalomban érvényes II. rész 10. füzethez 1902. évi június hó 1-jével a VII. pótlék lép életbe, mely a földijszabásban foglalt előző módosítását és az I. pótlékban foglalt 42. sz. kivételes díjszabás hatályon kívül helyezését tartalmazza.

Ugyanezen kötelekforgalomban érvényes IV. rész 4. díjszabási füzethez (kivételes díjszabás fára) f. évi június hó 1-jével az I. pótlék lép életbe, mely egyéb módosítások és kiegészítések kívül a II. szakaszban Ulmra fennálló állomási díjszabást hatályon kívül helyezi és ennek helyére nagobbára magasabb díjtételek lépnek.

Budapest, 1902. április 25.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
együttal a reszes vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra mehozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatreméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán neki bajokban, szifüisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez ökből elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó neki bajokban, szellemi egyenlőségben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerosodás szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-ak az alatt jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nélkül mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire töktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépben van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megudni.

A levelet így kell cmezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek
(18-x.36)

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő huzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi áron:

egy egész sorsjegy 12.- kor. egy fél sorsjegy 6.- kor.
egy negyed sorsjegy 3.- „ egy nyolcad sorsj. 1.50 „

I Pontos kiszolgálás I

I Teljes titoktartás nyeres esetén I

MERCURBANK 375-12.10

Budapest, IV. kerület, Váci-utca 37-ik szám.

Nyomdász-
tanulónak

jó házból való flu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

237-x.89